

**Posudek na diplomovou práci Fakulty humanitních studií UK v Praze,
obor sociální a kulturní ekologie**

Autorka práce: **Bc. Kateřina Menšíková**

Název práce: **„Vztah uživatelů druhého bydlení k přírodě“**

Ved. DP: Ing. Michael Bartoš, CSc., Fakulta humanitních studií, UK v Praze

Autorka diplomové práce Bc. Kateřina Menšíková si zvolila za téma své diplomové práce vybrané otázky týkající se uživatelů druhého bydlení v modelovém území středního toku řeky Lužnice. Otázky studované touto prací se týkaly především vztahu uživatelů druhého bydlení k přírodě a životnímu prostředí obecně, jejich důvodů pro tuto formu trávení volného času a v neposlední řadě se otázky týkaly možností dalšího vývoje druhého bydlení, případně předpokladů transformace druhého bydlení na bydlení trvalé.

Studentských kvalifikačních prací na téma druhého bydlení byla vypracována v minulosti celá řada, a to především na fakultách zabývajících se cestovním ruchem, rozvojem území, sociologií, demografií a kartografií, historií využívání území, případně životním prostředím. Některé práce jsou čistě popisné, zabývající se vývojem a prostorovou organizací jednotlivých oblastí či lokalit v České republice, jiné se zabývají obecně fenoménem druhého bydlení, případně jeho ekonomickými aspekty. Mohlo by se zdát, že téma druhého bydlení bylo již zpracováno ze všech hledisek, avšak autorka předkládané diplomové práce se zaměřila na některé doposud neřešené aktuální otázky, jakými jsou například předpoklady transformace druhého bydlení na bydlení trvalé.

Poměrně jednoduchý název práce však nevystihuje celou škálu otázek a hypotéz, které si autorka položila a na jejichž zodpovězení (resp. vyvrácení hypotéz) použila rozsáhlý dotazníkový průzkum uživatelů druhého bydlení a získané výsledky pak vyhodnotila i pomocí statistické metody analýzy druhého stupně. Dotazníkový průzkum byl doplněn údaji získanými od představitelů obcí modelového území a vlastním terénním průzkumem s prvky zúčastněného pozorování. Vyvrácení některých stanovených hypotéz pak umožňuje zobecnění některých získaných výsledků, přestože byly získány jen v jedné z četných oblastí, kde je tento fenomén druhého bydlení hojně zastoupen. Jako podtitul k názvu práce by bylo možné doplnit: „případová studie rekreačního území středního toku řeky Lužnice“.

Obecná definice druhého bydlení praví, že se jedná o komplex jevů a procesů, spojených s objektem (či částí objektu), který je přechodným místem pobytu vlastníka či uživatele, využívajícího tento objekt především k rekreačním účelům. Druhé bydlení je převážně spojeno s venkovským prostorem a představuje pro velkou část obyvatel tzv. „útěk“ od každodenního života v městském prostředí. V období po roce 1989 existovaly odborně zdůvodněné předpovědi, že fenomén druhého bydlení ve formě, jaká existovala do devadesátých let minulého století, postupně zanikne z důvodů politicko-ekonomických změn ve společnosti a navazujících změn životního stylu české populace. Otázkou zůstává, proč tento fenomén druhého bydlení nezanikl, jak se předpokládalo, a jaké jsou současné hlavní

důvody uživatelů druhého bydlení pro tento způsob trávení volného času a jaké jsou výhledy ve vývoji druhého bydlení a v jeho případné transformaci v tzv. amenitní migraci. Tento typ lidské migrace je poměrně nový globální sociální fenomén, který by mohl zpomalit proces vyliďňování venkovského prostředí a je v posledních letech studován řadou mezinárodních výzkumných týmů včetně zapojení domácích badatelů.

Komentář k práci:

Autorka poměrně rozsáhlé diplomové práce (cca 150 stran) splnila stanovené zadání, vhodně využila existujících výzkumných metod a získané výsledky vyhodnotila i pomocí statistické metody analýzy druhého stupně, což nebývá u prací obdobného charakteru až tak časté. Autorkou získané poznatky jsou rovněž diskutovány s výsledky prací jiných autorů, kteří se zabývali obdobnou tematikou. Zjištěné údaje a prezentované výsledky práce jsou využitelné pro další studium vývoje druhého bydlení v České republice, případně mohou sloužit jako srovnávací materiál pro zjišťování územních rozdílů ve vývoji i využití objektů druhého bydlení a vztahu jejich uživatelů k okolnímu prostředí. Práce je rovněž využitelná pro studium globálně sledovaného fenoménu tzv. amenitní migrace.

Diplomová práce i po formální stránce odpovídá požadavkům kladeným na kvalifikační studentské práce, její autorka využila v současnosti veškerou domácí i zahraniční dostupnou literaturu, která se váže k tomuto tématu a doplnila ji celou řadou přehledných příloh.

Jakékoliv kritické připomínky k práci padají částečně i na hlavu vedoucího diplomové práce, protože je mohl vyslovit již v průběhu sepisování práce: autorka trochu nadbytečně podrobně uvádí v teoretické části informace o cestovním ruchu, přestože vazba mezi cestovním ruchem (turismem) je prokazatelná. Rovněž propojení druhého bydlení s amenitní migrací mohlo být podrobněji vysvětleno.

Otázka k práci:

Jak by autorka vysvětlila určitý rozpor mezi údajem, že 89,8 % respondentů třídí odpad a názorem zástupců obcí ohledně černých skládek?

Otázka k další diskusi:

Autorka diplomové práce může vyslovit svůj osobní názor na vývoj druhého bydlení v České republice a na to, jaké faktory mohou tento vývoj nejvíce ovlivnit.

Závěrečné hodnocení vedoucího diplomové práce: autorka diplomové práce Bc. Kateřina Menšíková splnila zadání práce, pracovala velmi samostatně při respektování veškerých podnětů i připomínek školitele. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm „výborně“ při bodovém hodnocení 17 z 20 možných.

V Českých Budějovicích, 18. ledna 2015

Ing. Michael Bartoš, CSc.